

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:3047

av **Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)**

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 15 Studiestöd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning för att höja fribeloppet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning för att utöka antalet studieveckor med 20 för den som fyllt 40 år, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning för att höja åldersgränsen för studiemedel och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning för att höja tillägglånet för studerande med barn och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en reformerad ersättningsmodell vid förlängd skolgång och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på examensbonus för lärare och sjuksköterskor och tillkännager detta för regeringen.

Sammanfattning

Det är viktigt att det finns goda möjligheter till att byta yrkesbana även om man befinner sig mitt i livet. Därför lägger Moderaterna fram flera förslag för att göra det lättare att studera i vuxen ålder. Vi vill höja fribeloppet, utöka antalet studieveckor för den som fyllt 40 år, höja åldersgränsen för studiemedel och tillägglånet för studerande med barn.

Moderaterna reformerar också ersättningsmodellen för förlängd skolgång så att unga människor inte med automatik får förtidspension enbart för att de går i särskola.

Vi satsar också på en examensbonus för lärare och sjuksköterskor.

Anslagshänvisning

Tabell 1. Moderaternas förslag till anslag för 2017 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (tusental kronor).

Anslagsförslag 2017 för utgiftsområde 15 Studiestöd

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:1 Studiehjälp	3 427 850	+8 280
1:2 Studiemedel	15 292 371	-356 100
1:3 Avsättning för kreditförluster	1 963 965	
1:4 Statens utgifter för studiemedelsräntor	368 690	
1:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	62 150	+380
1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	27 000	
1:7 Studiestartsstöd	448 000	
1:8 Centrala studiestödsnämnden	829 747	-3 150
1:9 Överklagandenämnden för studiestöd	14 226	-63
<i>Nya anslag</i>		
2:1 Examensbonus		+500 000
Summa	22 433 999	+149 347

Politikens inriktning

Inledning

Många byter yrke och arbetsplats någon gång under yrkeslivet, och många vill ha ett längre yrkesliv. Om fler ska kunna känna sig trygga med att byta arbete eller till och med bransch även längre upp i åldern behöver förutsättningarna för omställning förbättras. Det måste därför vara möjligt och attraktivt för fler att studera också senare i livet. Det är inte heller bra att elever med automatik får förtidspension enbart för att de går i särskola. Därför är det viktigt att ersättningsmodellen vid förlängd skolgång reformeras.

Det råder brist på både lärare och sjuksköterskor, och alltför många fullföljer inte sin utbildning. För att öka incitamenten för fler att ta examen införs en examensbonus för lärare och sjuksköterskor.

Anslag 1:1 Studiebidrag

Antalet unga med aktivitetsersättning, förtidspensionssystemet för dem mellan 19 och 30 år, har ökat med över 500 procent sedan 2003. Försäkringskassans analys visar att 20–25 procent av dem som tidigare haft aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga har någon typ av förvärvsinkomst efter 30-årsdagen. Det är en indikation om att unga förtidspensioneras trots arbetsförmåga. En viktig faktor för inflödet av unga i aktivitetsersättningen är att många beviljas aktivitetsersättning redan under skoltiden och därefter bli kvar i systemet. Alla ungdomar i grund- och gymnasiesärskola som inte avslutat sin skolgång vid 19 års ålder har rätt till aktivitetsersättning, utan prövning av

arbetsförmåga, vid så kallad förlängd skolgång. Dessa ungdomar tenderar att helt eller delvis bli kvar i förtidspensionssystemet: 2008 hade 69 procent fortfarande aktivitet ersättning ett år efter avslutad skolgång.

Moderaterna vill reformera ersättningsmodellen vid förlängd skolgång så att unga människor inte med automatik får förtidspension enbart för att man går i särskola. För detta tillför Moderaterna studiebidraget 6 miljoner kronor år 2017, 12 miljoner kronor år 2018, 18 miljoner kronor år 2019 och 25 miljoner kronor år 2020. För ökade kostnader för inackorderingsstöd tillförs anslaget 2 miljoner kronor år 2017, 5 miljoner kronor år 2018, 7 miljoner kronor år 2019 och 9 miljoner kronor år 2020.

Anslag 1:2 Studiemedel

En person som behöver bygga på sina studier för att antingen kunna ta större ansvar, exempelvis en undersköterska som efter ett antal yrkesår vill vidareutbilda sig till sjuksköterska, eller helt byta spår ska ha förutsättningarna att göra det. Moderaterna satsar därför 159 miljoner kronor från och med år 2017 på ett omställningspaket för att förbättra möjligheterna att finansiera högre utbildning senare.

Omställningspaketet på 159 miljoner kronor innehåller medel till följande fyra förändringar: För att öka möjligheterna att kombinera arbete och studier vill vi att fribeloppet, den inkomst man kan tjäna utan att studiemedlet minskar, höjs från dagens dryga 170 000 kronor till över 200 000 kronor per kalenderår. Vi vill att möjligheterna till extra studieveckor för den som fyllt 40 år ska utökas med 20 veckor från 40 veckor till 60 veckor. Vi vill att åldersgränsen för studiemedel höjs till 60 år samt att möjligheten till tillägglån för studerande över 25 år med barn utökas höjs från 3 800 kr till 5 000 kr per månad.

För ökade kostnader relaterade till reformerad ersättningsmodell vid förlängd skolgång tillförs anslaget 28 miljoner kronor år 2017, 59 miljoner kronor år 2018, 93 miljoner kronor år 2019 och 130 miljoner kronor år 2020.

Anslag 1:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk

För ökade kostnader för Rg-bidrag relaterade till en reformerad ersättningsmodell vid förlängd skolgång tillförs anslaget 380 000 kronor år 2017, 1 miljon kronor år 2018, 1 miljon kronor år 2019 och 2 miljoner kronor år 2020.

Anslag 2:1 Examensbonus

Alla som tar examen på utsatt tid från lärar- eller sjuksköterskeutbildningen bör kvalificera sig för en skattefri examensbonus. Examensbonusen omfattar minst 50 000 kronor. Utöver detta får man 10 000 kronor per genomförd termin för det antal terminer som överstiger tre år. Studenten ska kunna ta ut bonusen antingen som en skattefri bonus vid utbildningens slut alternativt som avskrivna studielån.

För införandet av en examensbonus för lärarstudenter satsar Moderaterna 500 miljoner kronor per år.

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Betty Malmberg (M)

Erik Bengtzboe (M)

Alexandra Anstrell (M)

Hanif Bali (M)

Michael Svensson (M)

Maria Stockhaus (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)